

„Zidul” lui Sartre e o barieră care desparte un „acum” de un „atunci”, normalitatea de anormalitate, viața de moarte, iluzia de certitudine. Câteva nuvele adunate într-o colecție din care se desprinde o concluzie evidențiată diferit de autor, de la caz la caz: există întotdeauna un zid...Dincolo de el, e doar imaginația noastră, sau doar dorința, sau lupta permanentă cu neprevăzutul.

În nuvela „Zidul”, prima care face parte din colecția celor cinci, zidul nu desparte doar niște deținuți condamnați la moarte de lumea lipsită de griji din afara închisorii, sau cel puțin de sumbra amenințare a morții. Tinerii încarcerați se transformă în câteva zile în bătrâni resemnați, pentru care notiunea de viitor nu mai are niciun înțeles

„Acum trei zile era un băiețandru, genul ăla drăgălaș, [...] acum însă [...] mi-a trecut prin minte că niciodată de acum înainte, chiar dacă i s-ar da drumul, n-avea cum să mai fie tânăr.”

Orele dinaintea execuției care urma să fie pusă în aplicare în zori transformă oamenii, care devin ușor (sau poate mai mult?) iresponsabili de faptele lor, fac gesturi care sunt incontrolabile

„...băiatul a dus laba mare și roșie la gură, și a dat s-o muște. Belgianul [...] și-a tras-o repede [...]. Preț de o secundă s-a uitat îngrozit la noi, pesemne că atunci înțelesese, dintr-o dată, că nu mai eram oameni ca el.”

Între zidurile închisorii, tot ce este dincolo de ele, inclusiv sentimente și frumoase povești de dragoste, au alt înțeles, neașteptat.

„Eram cu ea de un an. Concha avea să plângă aflând de moartea mea.[...]. Când se uita la mine, ceva din ea ajungea până la mine. Mă gândeam însă că s-a sfârșit: acum dacă s-ar uita la mine, privirea ei ar rămâne în ochii ei, n-ar mai ajunge până la mine. Eram singur.”

Apropierea dimineții înseamnă sosirea ultimelor clipe de viață pentru condamnați. Naratorul povestirii spune,

moda vremii, în fetiță, chiar își pune problema dacă nu cumva oamenii mari ar putea avea puterea de a hotărî schimbarea lui din băiat în fată:

„Lucien nu prea mai era sigur că nu e fetiță: multă lume îl sărutase spunându-i domnișoară, toată lumea îl considera că atât de încântător cu aripioarele sale de tifon, cu rochița lungă, albastră[...]. Îi era teamă ca nu cumva oamenii să hotărască așa, deodată că nu mai e băiețel; degeaba ar mai protesta.”

„Degeaba ar mai protesta”... Probabil că una dintre primele lecții de viață este chiar aceasta: la un moment dat, protestul devine inutil. La fel și căutarea dreptății...

Băiețelului din nuvelă îi place să-și folosească imaginația acolo unde unele adevăruri nu ajung până la el.

„Lui Lucien îi plăceau cucoanele în dolii. În general, se simțea bine cu oamenii mari [...] și au atâtea haine pe ei și de culori atât de închise, încât nu-ți poți închipui ce e dedesupt.”

Dacă stau să mă gândesc, niciun om nu știe întotdeauna ce-i pe dedesuptul celorlalți, adică ce gânduri sau ce fapte ascund...

„Lucien nu putea să-l sufere pe domnul Bouffardier pentru că era tare urât. Când îl vedea însă pe moș Bouligaud, se îndoia ș-a și avea poftă să fie bun.”

Adică subiectivismul de care suferă aproape toți oamenii... Cine-i frumos, e bun. Cine-i urât, nu poate fi decât rău. Am putea încerca să fim mai puțini subiectivi câteodată... Sartre doar ne deschide ochii minții. Mai departe e treaba noastră...